

ABSTRAKT

Úvahy dospívajícího jedince nad vlastní budoucností se mohou podílet na jeho budoucím směřování. Představa vlastní rodiny zaujímá významnou pozici v těchto úvahách a do jisté míry tak determinuje jejich podobu. Jedinci z dětského domova mají zpravidla narušené původní rodinné vazby a je předpokládáno, že by tím mohly být jejich představy o vlastní rodině negativně poznamenány. Diplomová práce je opřena o kvalitativní metodologický přístup, v jehož rámci je zkoumáno pojetí rodiny v představách o vlastní budoucnosti u dospívajících žijících v dětských domovech a v rodinném prostředí. K tomuto cíli byl navrhnout polostrukturovaný rozhovor a projektivní grafické metody, které byly zadány šesti dospívajícím (ve věku 16 - 19 let) z dětských domovů a šesti dospívajícím z rodinného prostředí (tj. kontrolní skupina). Kvalitativní analýza získaných dat potvrdila, že se představy o plánované vlastní rodině u dospívajících z dětského domova liší oproti představám dospívajících z rodinného prostředí. U dospívajících z dětských domovů chybí emoční aspekt rodiny a rodina je jimi vnímána především jako instituce sloužící k ochraně jejich členů. Dále do jejich představ o rodině, zejména o manželských a rodičovských rolích, výrazněji vstupuje genderový rozměr, než jak je tomu u dospívajících z kontrolní skupiny. Rozdíly jsou mezi skupinami nacházeny i v dalších aspektech: propracovanost představ, míra a povaha obav, výše aspirací atd. Data naznačují, že mnohým specifickým rysům představ vlastní rodiny u dospívajících z dětských domovů lze rozumět jako důsledku jejich sociální vztahové zkušenosti. Uvedeny jsou také doporučení pro praxi a možnosti dalšího výzkumu.

KLÍČOVÁ SLOVA

ústavní výchova, dětský domov, adolescence, rodina, rodinné prostředí, orientace na budoucnost